

Рис. 2. Приоритетні напрями вдосконалення системи громадського транспорту

Висновки: Виходячи з вищенаведеного, в транспортній галузі відбувається активна взаємодія приватних перевізників з державними чи комунальними підприємствами. А тому, назріла гостра необхідність реформування галузі, причому зміни повинні проводитись комплексно, науково обґрунтовано та на всіх рівнях функціонування.

Література

1. Блудян Н.Н. Аналіз реформування пасажирського автомобільного транспорту за кордоном. Автомобільний транспорт. 2005 рік. № 1. С. 53 — 56.
2. Розпорядження КМУ №2174-р «Про схвалення транспортної стратегії України на період до 2020 р.»
3. Статистичний щорічник України за 2009 р. Державний комітет статистики України. К.: 2010. — 567 с.

УДК 339.543

ВИБІР МИТНОГО РЕЖИМУ ЯК ОДНА ІЗ ЗАДАЧ МИТНОЇ ЛОГІСТИКИ

Кандидат технічних наук Гужевська Л.А.,
Басанець Т.Ю.,
Веровська Л.Т.

У статті розглядаються задачі митної логістики, зокрема, задача вибору митного режиму. Запропоновано алгоритм її вирішення із використанням основних засад логістики для забезпечення максимальної ефективності прийнятих рішень.

The article deals with the problem of customs logistics, including customs regime choice problem. The algorithm of its solution using the basic principles of logistics for maximum efficiency decisions.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Митна логістика — доволі новий напрямок розвитку логістики. Задачі, що мають розкривати даний науковий напрямок перебувають у процесі становлення. Тому на сьогодні є актуальним не тільки коректне формування задач, а і підбір відповідного математичного апарату для їх рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові джерела і публікації по темі митної логістики майже відсутні. Із авторів, що зробили свій внесок у розвиток цього напрямку можна виділити Д.В. Стаханова, В.Н. Стаханова [1], І.Г. Смірнова [2,3], Н.Н. Коцан [4], Н.В. Пономарьову [5]. На жаль, усі публікації носять дещо абстрактний характер, і як правило описують митні процедури, митні режими надаючи їм більш узагальнюючі назви. Жодне із зазначених джерел не дає уявлень про задачі митної логістики та шляхи їх вирішення. Тому існує необхідність внесення ясності у формування понятійного апарату митної логістики, зокрема у постановку задач та розгляду математичного апарату для їх вирішення.

Основний матеріал. Митна логістика — це функціональна область логістики, що займається плануванням, контролем і керуванням транспортуванням, складуванням та іншими матеріальними та нематеріальними операціями, що здійснюються над сировиною, матеріалами, напівфабрикатами, готовою продукцією в процесі перетину митного кордону, а також передачею, зберіганням та обробкою відповідної інформації.

У митній логістиці об'єктом логістичного керування є матеріальний потік, який перетинає митний кордон, та супутні йому фінансовий та інформаційний потоки. Предметом митної логістики є діяльність, направлена на оптимізацію процесів, пов'язаних із перетином матеріальним потоком митного кордону.

Метою митної логістики є кількісне обґрунтування прийнятих рішень по керуванню матеріальним потоком, що перетинає митний кордон.

Митна логістика тісно пов'язана із логістикою постачання та збуту. Проводячи аналогію із транспортною логістикою, можна визначити основні задачі митної логістики:

- 1) вибір умов поставки;
- 2) вибір митного режиму;
- 3) вибір гарантії доставки товарів, що перебувають під митним контролем;
- 4) оптимізація процедури митного;
- 5) удосконалення процедури митного;
- 6) митне очищення;
- 7) розміщення та оптимізація функціонування вантажних митних комплексів, автопортів, автотерміналів, митних ліцензійних складів та складів тимчасового зберігання;
- 8) аутсорсингові технології у митній справі;
- 9) вибір посередника у митній справі;
- 10) інформаційне забезпечення митної діяльності.

Логістика як наука поєднала у собі дослідження операцій, маркетинг, менеджмент та ще багато наук. Тому саме математичний апарат, на якому базуються ці науки є основним інструментом для вирішення задач митної логістики. Розглянемо задачу вибору митного режиму, як одну із основних задач, що має бути вирішена на етапі планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Митний режим — це сукупність положень, що визначають статус товарів і транспортних засобів, переміщуваних через митний кордон України, для митних цілей [7,76]. Митний кодекс України включає тринадцять видів митних режимів товарів і транспортних засобів [11,70]: 1. Імпорт. 2. Реімпорт. 3. Експорт. 4. Реекспорт. 5. Транзит. 6. Тимчасовий ввіз (вивіз). 7. Митний склад. 8. Спеціальна митна зона. 9. Магазин безмитної торгівлі. 10. Переробка на митній території. 11. Переробка за межами митної території. 12. Знищення або руйнування. 13. Відмова на користь держави [7].

Роль і значення митного режиму полягає у тому, що він встановлює:

- а) порядок переміщення товару через митний кордон залежно від призначення товару;
- б) умови перебування товару на (поза) митній території;
- в) межі, в яких може використовуватися товар;
- г) права й обов'язки особи, що переміщує товар;
- д) вимоги до товару що поміщається під певний режим [2,7].

Планування та детальний аналіз діяльності підприємства дозволяє обрати відповідний митний режим для конкретного виду продукції чи сировини. Вибір митного режиму залежить від багатьох факторів: попиту на товар, вартості товару, масо-габаритних та фізичних характеристик тощо. Основною метою

логістики є доведення товару до кінцевого споживача із максимальним задоволенням потреб останнього. Тому собівартість продукції є одним із визначальних критеріїв при оцінці митного режиму, який буде використовуватись для ввезення товару.

Для вирішення цієї задачі пропонується наступний алгоритм:

- 1) аналіз фізичних властивостей товару,
- 2) проведення аналізу попиту на товар,
- 3) вибір можливих митних режимів,
- 4) врахування факторів, що впливають на суму митних платежів,
- 5) розрахунок митних платежів по товару,
- 6) розрахунок собівартості продукції для усіх варіантів,
- 7) порівняння варіантів.

Показати застосування запропонованого алгоритму доцільно на конкретному прикладі.

Приклад. При покупці значної партії товару А надається знижка 20%І. Відомо, що попит на товар — рівномірний. Розглянемо часовий період у півроку — термін реалізації оптової партії товару.

Можливі варіанти митних режимів:

- 1) імпорт. Для цього митного режиму також можливі два варіанти:

а) купуємо частинами. по мірі необхідності (прийнемо для нашого випадку, щомісяця, тобто, шість партій). При цьому втрачаємо знижку на товар і зростає у шість разів вартість доставки. Митні платежі сплачуються відразу для кожної партії і в повному обсязі;

б) купуємо оптову партію. Знижка зберігається, маємо сплатити митні платежі у повному обсязі за усю партію. Товар розміщується на склад, де буде використовуватись щомісяця по 1/6.

- 2) митний склад. Товар розміщується на митному ліцензійному складі. Митні платежі сплачуються по мірі реалізації товару (по 1/6 частині щомісяця).

Як зазначалось раніше, задачі митної логістики вимагають конкретики, тобто прив'язки до товару і умов його ввезення. Тому для наочності, введемо додаткові дані для розрахунку.

Умови поставки DAP (кордон з Україною). Собівартість товару А 3000 грн., величина оптової партії 1200 шт., вартість перевезення від кордону становитиме 2000 грн., ставка мита 20%. Вартість зберігання 1т вантажу на МІС 5 грн./т., вартість зберігання на звичайному складі 3 грн./т. Маса одиниці товару — 50 кг. Визначити найбільш ефективну схему ввезення товару.

Для врахування вартості грошей у часі, залучимо до розрахунків кредит на суму різниці між сумою до сплати за режимом «митний склад» та «імпорт» (із використанням складу), відсоткова ставка 17% річних. Для перевезення усієї партії вантажу за один раз необхідно 3 автомобілі вантажопід'ємністю 20 т.

Результати розрахунків занесемо до таблиці 1.

Таблиця 1.

Результати розрахунку витрат при різних митних режимах, грн.

Митний режим	Імпорт	Митний склад	Імпорт (із використанням складу)
Фактурна вартість товару	3 600 000	2 880 000	2 880 000
Вартість перевезення	12 000	6 000	6 000
Загальна сума митних платежів	720 000	576 000	576 000
Сума, яку сплачує підприємство у перший місяць	722 000	2 991 000	3 467 400
Вартість кредиту	-	113450	137270
Загальна вартість зберігання товару	-	31500	18900
Собівартість одиниці товару без ПДВ та прибутку	3610	3005.79	3015.14
Економічний ефект	-	11220	-

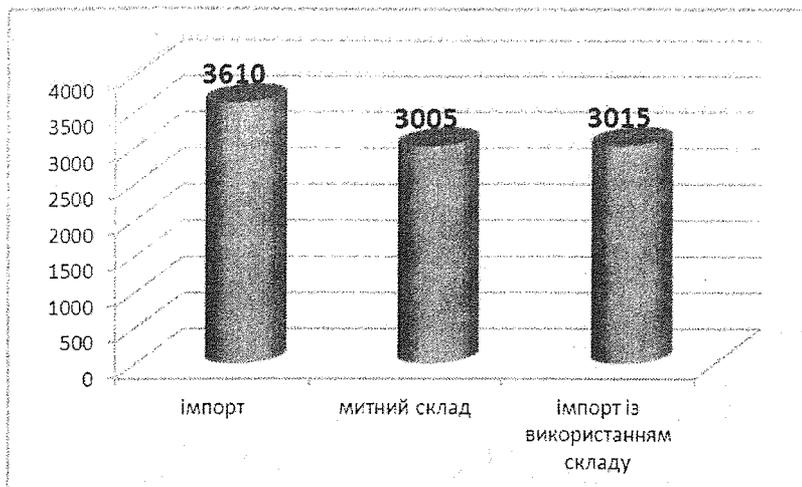

Рис.1 Собівартість товару А при ввезенні у різних митних режимах.

Як бачимо, для даних умов найбільш ефективною схемою ввезення є режим «митний склад». Режим «імпорт» недоцільно використовувати для декількох дрібних партій, так як він вимагає значного вкладення коштів, крім того, збільшуються витрати за рахунок відсутності знижки та додаткових витрат на перевезення для кожної окремої партії. Економічний ефект від використання режиму «митний склад» становитиме 11220 грн.

Дана задача представляє собою найпростіший приклад розрахунку для одиничного товару. Якщо розглянути велику компанію із значним асортиментом продукції, доцільно спочатку провести ABC-XYZ аналіз для визначення рівномірності попиту та оцінки ваги товарів по їх фактурній вартості.

Висновки. Вибір митного режиму значно впливає на собівартість товарів, і як наслідок, на прибуток підприємства. Тому його вибір має бути обґрунтований і підкріплений відповідними розрахунками. У подальших публікаціях планується розглянути вплив умов поставки Incoterms на собівартість товарів та їх взаємозв'язок із митними режимами.

Література

1. Стаханов Д.В., Стаханов В.Н. Таможенная логистика.-М.: Приор, 2000.-96 с.
2. Смирнов І.Г. Митна логістика та митна справа як чинники ефективності зовнішньої торгівлі України // Зовнішня торгівля: право та економіка.-2006.-с. 27-33
3. Смирнов І.Г., Косарева Т.В. Митна логістика та митна справа: регіональний аспект // Продуктивні сили та регіональна економіка: 36. наук. ар.: У 2 ч. / РВПС України НАН України.-К.: РВПС України НАН України, 2005.-4.1-с. 198-206
4. Коцан Н.Н. Територіальна організація митної діяльності України: Моногр.-Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005.-384 с.
5. Пономарьова Н.В., Столяр Т.В. Аналіз логістичної організації процесу митної переробки вантажів// Вестник ХНАДУ, — 2008.- №41. — с. 119-122.
6. Науменко В.П., Пацко Л.В., Русков В.А. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.-К.: Знання, 2004.- 420 с.
7. Митний кодекс України від 15 січня 2003 р.- К.: Атіка, 2003.-160 с.